

Els qui dirigeixen

27/IX/1932

Resultaria, certament, ineòlit i sorprenent i, en definitiva, inadequat que parléssim del director de l'imperi, del gerent de la parròquia, del regent de la universitat i del rector de la fàbrica. De fet, director, gerent, regent i rector volen dir el mateix, designen el qui exerceix, en un lloc, funcions directives. Teòricament, es poden considerar sinònims, però a la pràctica del llenguatge només són intercanviables en algunes comptades ocasions, perquè l'ús ha consagrat d'una manera força precisa i determinada els casos concrets d'aplicació per a cada un d'aquests mots.

De totes quatre formes, la que té un camp d'aplicació més il·limitat és director. Es pot ésser director, entre moltes més coses, d'una fàbrica, d'un col·legi, d'un diari, d'una orquestra, d'una empresa mercantil i de qualsevol organisme o dependència. En el camp de l'activitat mercantil és on director i gerent poden ésser intercanviables, quan es tracta de designar qui té la màxima autoritat o bé exerceix les altes funcions administratives, i en cada cas concret es respè la denominació segons una lliure opció dels interessats. Però en una empresa periodística, per exemple, director i gerent designen figures perfectament diferenciades. El rector, l'associem gairebé necessàriament amb una parròquia, però altres institucions, com les universitats, també hi recorren per tal de designar-ne la màxima autoritat. I regent s'aplica a entitats d'importància tan desigual com una simple impremta o bé l'Estat (un reialme o un imperi). Altres denominacions amb un significat més específic, com president, administrador, degà, governador, delegat, etc., són també usades per a designar els qui ocupen certs càrrecs, que res no privaria que fossin designats amb qualsevol dels noms abans indicats. S'esdevé de tant en tant que algú s'entesta a considerar només el sentit estricte d'una paraula per tal de justificar-ne la recta aplicació. Però són sovint l'ús, la tradició, el costum o la reglamentació positiva els que decideixen aquesta aplicació.

Gerent ens apareix com el participi present d'un verb inexistent, tament com regent és el participi present de regir i l'hauríem pogut tenir, aquest verb, igual que el té el francès, «gérer», però es va perdre pel camí. D'un gerent, doncs, diem que dirigeix o regeix sense que ningú hi tingui res a dir.

ALBERT JANE